

INSERTIUNI:
se plătesc cu prețuri foarte
reduse.
Manuscrisurile sunt a se adresa
redacției și acelea nu se în-
poiază.

Epistole nefrancate nu se primesc.

ACTIVITATEA

ABONAMENT:
Pe an 6 cor. pe 1/2 an 3 cor
—
Pentru plugari—țărani pe an
4 coroane.
—
Pentru România și străinătate:
Pe an 16 franci.
—
Un număr costă 12 bani

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

— Apare în fiecare Joi. —

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

Adunarea generală a Asociațiunii la Timișoara.

»Literatura română și cultura po-
porului Român« scrisu-s'au pe stea-
gul arborat de-asupra piscurilor istori-
cului Ardeal, de înaintașii vrednici ai
neamului nostru, înainte de asta cu 43
ani, 24—26 Octombrie 1861.

Dacă privim în „actele“ privitoare
la urzirea și înființarea »Asociațiunii
Transilvane«, cari s'au început la 10
Mai 1860 sub conducerea celor mai
epocali Archipăstori: — Șuluțu, Șaguna,
cu concursul lamurii națiunii noastre,
dornici după înaintarea poporului, care
le-a dat ființă și care popor abia cu
12 ania mai înainte scăpase din jobă-
gia fioroasă, suferită patru secole de-a
rëndul, apoi noi, urmașii lor, datori
suntem să ne închinăm cu evlavie creș-
tinească acestor umbre mărețe, ce atâta
au ostenit, ca să ne facă traiul mai
lesnicios, mai plăcut și mai liber. Nu-
mai lor avem să le mulțumim pleiada
numeroasă de inteligență, ce întâlnim
mai peste tot locul, care chemată este
a sporii cultura în toate părțile nea-
mului românesc.

Aproape doi ani — 1860, 1861
— s'au sbuciumat acești Archierei pro-
vidențiali, ca să deie ființă acestei in-
stituțiuni, care dă adăpost fiecărui suflare
românească și îi tinde mână de ajutor
spre perfecționare.

Pe lângă toate acestea jertfe și
svircoliri ale părinților noștri, vai! cât
de puțină însemnată dau unii acestei
instituțiuni atât de folositoare, mai cu
seamă acum, când ea cuprinde și adum-
brește pe toți fiii acestei patrie. Azi nu
mai află bărbați devotați cauzei ca odi-
nioară, cari alergau cu trăsurile cale
de săptămâni numai ca să poată fi de
față la adunările Asociațiunii. — Nu
pentru că vorbirile pline de simțeminte
ale unui Șaguna, Cipariu și alții, zise
cu privilegiul inaugurării și adunărilor
generale nu mai vibrează în vinele as-
cultătorilor, ce cu pietate le ascultau.
— Cei mulți de acum nici cunoștință
nu au despre cuvântările pline de en-
tusiasm, ce din inimă curată le adresau
celor de față.

Andrieu Baron de Șaguna
a zis cu cuvinte puternice: »Eata
Domnilor: a sosit ziua cea dorită pen-
tru înființarea Asociațiunii, care se
aibă de problemă »literatura română
și cultura poporului român«.

»Toți știm, că plugarul când ară
nu caută îndrăgii, ci înainte, ca brasda
să nu o greșască.

Inse factorii Asociațiunii noastre,
când vreau să năzuiască către ajunge-
rea scopului, vor avea a căuta mai în-
tâiu îndrăgii, adică la studiile clasice

din veacurile acele, și apoi vor avea
să caute înainte, adică a cultiva limba
noastră după forma limbilor clasice». La
încheiere: »Domnilor! masa dulce
a maicei noastre este pregătită pentru
oaspeți mulți, maica noastră a fost
până acum îmbrăcată în doliu, dar'
de acum înainte se îmbracă ea în haina
de nuntă și pofteste la masă pe toți
fii sei, ca să strălucească și ea în și
cu casa și să înoiască pe fii sei, pre-
cum se înoiesc tinerețele vulturului,
și se roagă lui Dumnezeu zicând: Doamne
al puterilor, fii cu Asociațiunea aceasta
acum și totdeauna: căci tot darul de-
sevărsit este de sus, dela tine părintele
luminilor. Amin!

Acestor cuvinte, cari au fost mai
mult expusele celor întemplate pe lângă
câștigarea concesiunii pentru înființarea
Asociațiunii, le-a urmat cuvântarea de
mulțumită a canonicului Timoteiu
Cipariu: »Când ne uităm înapoi la
istoria poporului nostru și mai ales la
a națiunii noastre din asta patrie dulce,
care e întâiul leagăn al vieții noastre
pe aceste locuri nordice-orientale, mai
câ nu aflăm în seria atâtor mari se-
coli dela începutul celui al doilea al
erei creștine până acum peste mijlocul
al celui de al XIX, decât numai zile
de lacrimi, de dureri și suferințe de
toată forma, car' zilele de bucurie pen-
tru poporul român și pentru națiunea
noastră transilvanică în specie au fost
mai puține și mai rari, decât peana
de corb alb«.

»Inse din toate aceste ruine pro-
vedința ne-a conservat încă în aceste
dureri cumplite un tezaur neprețuit,
care nu ni-l'au putut răpi nici sabia
învieșătorului, nici cruzimea tiranului,
ce domnea pe timpurile noastre, nici
puterea fizică, poizica infernală, — un
tezaur născut cu noi dela fițele maicei
dulce ca sărutările măicuțelor, când
ne aplecam la sinul lor, tezaur mai
scump decât viața, tezaur care de l'am
fi pierdut, de l'am perde, de vom
suferi vre-odată, ca cineva cu
puterea au cu înșelăciunea au
cu momeli să ni-l răpească din
mâinile noastre, — atunci mai
bine, mai bine să ne înghită pă-
mântul de vii, să ne adunăm
la părinții noștri cu aceea mân-
găere, că am tradat cea mai
scumpă ereditate, fără de care
nu am fi demni a ne mai nu-
mii fii lor: **limba românească**«.

Cuvinte de aur cari numai însu-
fleți pot pe toți aceia, cari le zace la
inimă prosperarea cultivei poporului
român în toate ramurile științei.

De aceste idei neprețuite să fie
toți pătrunși, cărora le dă mâna să ia
parte la adunarea generală a Asocia-
țiunii, ce se va ținea în Timișoara!

Zilele de Miercuri, (Sf. Măria mică)
și Joi, să fie adevărat sărbătorite, ear'
pronă D-zească să ajute a se intro-
duce o eră a păcii și buneii înțelegeri
între inteligența din aceea localitate,
chemată a-și da sucursul binevoitor
pentru promovarea celei mai românești
instituțiuni.

Pe lângă aceste expresiuni sincere,
dorim din inimă rezultat material și
moral îmbelșugat Românilor din comi-
tatul Timișoara, care este traversat de
șanțul Românilor, a căror urmă între
Dunăre și Murăș și azi să mai vede,
revocându-le în memorie obârșă des-
cendenței lor.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din sta-
tute membrii »Asociațiunii pentru lite-
ratura română și cultura poporului
român« se convoacă în

Adunarea generală ordinară

la Timișoara pe zilele de 21 și 22 Sep-
temvrie st. n. 1904.

Programul adunării este:

Sedința I.

Mercuri la 21 Septembrie st. n. 1904,
la oarele 11 a. m.

Ordinea de zi:

- 1) Deschiderea adunării generale.
- 2) Înscrierea delegaților prezenți.
- 3) Raportul general al comitetului central.
- 4) Alegerea comisiunilor:
  - a) pentru examinarea raportului general;
  - b) pentru censurarea închierii conturilor anului 1903 și a proiectului de budget pentru anul 1905;
  - c) pentru înscrierea membrilor.
5. Presentarea propunerilor even-
tuale.

La oarele 5 după amiază ședința festivă
a secțiunilor științifice-literare.

Sedința II.

Joi la 22 Septembrie st. n. 1904, la
orele 10 a. m.

Ordinea de zi:

- 1) Raportul comisiunilor.
- 2) Alegerea comitetului central și
a funcționarilor Asociațiunii.
- 3) Fixarea locului pentru aduna-
rea generală din 1905.
- 4) Dispoziții pentru verificarea pro-
cesului verbal.
- 5) Închiderea adunării generale.

Se observează, că eventualele propu-
neri au să fie prezentate în scris pre-
sedinței Asociațiunii (în Sibiu, Strada
Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adu-
narea generală.

Sibiu, din ședința comitetului
central al »Asociațiunii pentru literatura
română și cultura poporului român«, ținută
la 28 Iulie 1904.

Ioșif St. Șuluțu m. p. Dr. C. Diaconovich m. p.
vicepresident. primsecretar.

Rugare în interesul Asociațiunii.

Prin presa noastră am făcut cuno-
scut publicului român, că »Asociațiunea
pentru literatura română și cultura po-
porului român« va ținea adunarea sa
generală în anul curent la 21 și 22
Septembrie n. în Timișoara, deci înainte
de adunarea generală venim în interesul
Asociațiunii cu o rugare către publicul
Român.

Fiecare român știutoriu de carte
trebuie să fie convins, că dacă noi nu
vom sprijini instituțiunile noastre cultu-
rale acelea de nime nu vor fi sprijite,
fiecare Român știutoriu de carte tre-
buie acum să știe că instituțiunile noastre
culturale nici când n'au avut așa mare
lipsă de sprijin material, și că noi nici
când n'am fost așa de avizați de a ne
apăra și susținea cultura noastră națio-
nală ca acum; deci presupunem, că
fiecare Român cât de puțin pătruns de
iubirea neamului său, trebuie să se simtă
obligat a sprijini și materialmente insti-
tuțiunile noastre culturale și prin aceasta
a conlucra la promovarea cultivei noas-
tre naționale.

În acest scop ne adresăm deci că-
tră Românilor, femeii și bărbații, ca să bi-
nevoiască a se înrola între sprijinitorii
Asociațiunii și a se înscrie ca membri.

Membrii Asociațiunii sunt: funda-
tori, cari solvesc odată pentru totdeauna
400 cor., pe viață, cari solvesc odată
pentru totdeauna 200 cor., oridnari, cari
solvesc o taxă anuală de 10 cor., și
ajutători cari plătesc ori-ce sumă.

Taxa de 400 și cea de 200 cor.
se poate solvi odată ori în 5 rate anuale
egale. Spre acest scop subscrisul comi-
tet a pregătit documente, cari se pot
cere și prin postă dela membrul comi-
tetului dl Romulus Cărbăbaș director
de bancă în Timișoara; prima rată adică
a cincea parte a sumei subscrise împre-
ună cu obligațiunea subscrice sunt a
se trimite până la adunarea generală
la adresa dlui Cărbăbaș.

În înțelesul statutelor Asociațiunii
membri pot fi și femeii, cari exercitează
toate drepturile în mod egal cu bărbații.

deci au și dreptul de vot; numărul cel dispărent de mic al membrilor de sexul femeesc ne silește cu deosebire a ne adresa cătră damele române cu rugărea, ca să se înscrie de membre la *Asociațiune*, ca prin aceasta să arătăm, că și femeia română conlucra la promovarea culturii noastre naționale și că și noi știm da femeii române onoarea cuvenită.

Timișoara, 1 Septembrie 1904.

Comitetul aranjat.

Vacile de lapte.

Fără îndoială că o mai mare mulțumire în casa sateanului, nu poate să fie alta de cât o masă îndestulătoare, dela care atarnă sănătatea și puterea de muncă; precum și o minte ageră, după cum ne spune și zicătoarea că: *o minte sănătoasă se găsește numai într'un corp sănătos.*

În rëndul întâi, prima hrană care și-ar face loc pe masa bogatului cât și săracului satean, nu este alta decât laptele care se poate câștiga mai cu multă ușurință. Laptele pe lângă că este un aliment, căruia nu-i lipsește nici una din părțile hrănitoare, poate fi cu drept cuvânt socotit ca o doctorie în casa sateanului, după cum de alt-fel îl socotesc toți medicii, căci tot-deauna bolnavii sunt hrăniți cu lapte. Cu toate acestea, sătenii noștri, foarte rar mănâncă laptele și sunt mulțumiți cu *reaua deprindere moștenită, a spune că nu e bun și nu le place.*

Câți copii abia născuți, nu mor, din pricină că sunt rău hrăniți, după ce au fost înfărcăți de mamele lor?

Petru a avea lapte din belșug, trebuie să ne pregătim de nutreț îndestulător și bun, și să știm a alege vacile de lapte.

Nu toate vacile sunt bune de lapte. Unei vaci bune pentru lapte, i-se cere să îndeplinească următoarele condițiuni: 1) Să fie din părinți buni; 2) Să fie sănătoase, lucru care se poate cunoaște dacă vaca are privire vie, veselă, botul să fie umed (înrouat), urechile și basa (rădăcina) coarnele să aibă o căldură potrivită; botul uscat și căldură ridicată la urechi și coarne, ne arată că animalul e dolnav. Un semn după care mai cunoaștem dacă vaca e sănătoasă este când rumegă, numărând dela o înghițitură până la alta 55—60 rumegături; mai multe arată o sănătate foarte bună, ear' mai puțin de 50, ne dovedește slăbiciunea vitei, pricinuită de o boală ascunsă.

Înmulțirea laptelui, merge crescând

până la a 4-a și a 5-a fătare, stă astfel 3 sau 4 ani și de aci înainte scade și laptele și bogăția sa în unt; de aci vedem că vârsta la care vaca poate să dea lapte mai mult și mai gras, este dela 6—10 ani.

Când cumpărăm o vacă pentru lapte trebuie să-i cercetăm toate părțile corpului, începând mai întâi dela cap, vom căuta ca toate părțile ce alcătuiesc capul să fie uscățive, coarnele subțiri și cât se poate de mici; e greșită credința ce o au mulți săteni, că vacile cu coarne mari sunt bune de lapte, căci după cercetări științifice, s'a dovedit că coarnele mari și groase se hrănesc pe socoteala laptelui. Cercetăm apoi gâtul, care trebuie să aibă amândouă părțile subțiri și turtite; șira spinării să fie cât se poate de dreaptă, șira spinării apleacă, ne dovedește că vaca e bătrână.

La partea din dărăt, cercetăm crupa, care trebuie să fie cât se poate de largă, căci numai dacă crupa este largă are multă carne; să aibă pânțele largi; picioarele depărtate între ele, care înlesnesc întinderea mamelei sub pânțele — lucru de mare preț; — apoi o vacă cu crupa largă nici o dată nu fată greu.

Cercetăm mamela (ugerul) și aci ne dăm mai bine seama, dacă vaca e bună sau de lapte. Ugerul fie mare, fie mic, aeea ce atarnă mai mult de rasă și de vârstă, trebuie să fie pornit din dărăt înainte pe sub pânțele, când este deșert (muls) din dărăt pielea trebuie să rămână ca o pungă încrețită, la pipăit să-l simțim peste tot moale ca un burete; dacă la pipăit înțilim în uger niște noduri tari, este semn că vaca a fost bolnavă de oftică și nu mai este bună de lapte; peste tot ugerul trebuie să șerpuiască vine cât de multe și moi, cari înlesnesc fabricațiunea laptelui; mulgem apoi din cele patru sfărcuri (țâțe) ale ugerului, spre a ne încredința dacă toate dau lapte, căci adesea ori se întâmplă, în urma unei boale a ugerului, ca unul din sfărcuri, ba chiar și două, să fie sterpe, ceea ce nu este bine.

De multe ori se întâlnesc vaci cu unu s'au două sfărcelețe mici pe uger; din dărătul celor patru mari, lucru care ne dovedește că vaca este bună de lapte, acestea sfărcelețe în fiecare zi supuse mulgerii, se măresc din ce în ce mai mult și ajung la a 2-a sau a 3-ia fătare, că și acestea dau lapte. Crescătorii de vite pentru lapte, pun mult preț pe mulgerea regulată a sfărcelețelor acestora, căci înmulțesc laptele, și s'a constatat că vițele născute din asemenea vaci moștenesc ugerul mamei lor.

Pielea de pe ugerul vacii, trebuie

să fie subțire și acoperită de un păr gălbui, subțire și mătăsoș.

Dela uger, pe sub pânțele, pleacă două vine, așa zise vinele mamale, una în partea dreaptă și alta în partea stângă, care se vâra în pânțele aproape de piept; locul în care ele se vâra în pânțele se chiamă părțile laptelui; cu cât aceste locuri vor fi mai mari, încât să poată încăpea degetul cel mic, și cu cât vinele vor fi mai groase și mai șerpuite, cu atât vaca va putea fabrica mai mult lapte.

În partea de din dărăt, dela uger în sus, până la coadă, este așa zisa; oglinda laptelui, pe care se pune mult preț și după care se călăuzesc bunii crescători de vite; prin oglinda laptelui înțelegem tot locul unde părul crește de jos în sus, (în răspăr), și cu cât acest loc, cu părul crescut contrariu, este mai întins în lături și în jos spre uger, cu atât mai mult ne vom încredința ca vaca este bună de lapte.

Coadă trebuie să fie cât se poate de subțire și cu păr pe ea de asemenea subțire și scurt.

Pieptul trebuie să fie cu deosebire mare, înlesnindu-i respirația și făcând loc îndeajuns părților din năuntru pieptului (fiind desvoltată cavitatea toracică).

Privind vaca peste tot corpul, să ne dea toate părțile corpului său (picioare, cap, pânțele, etc.) o înfățișare femească. Pânțele mare ne arată că vaca este mănăcioasă și deci are putere de a fabrica mai mult lapte.

Bogăția laptelui în unt o cunoaștem după cerumenul (cleiul) ce se află în ambele urechi și cu cât acest cerumen e mai mult și de o culoare mai galbenă, cu atât laptele e mai gras. Se mai poate cunoaște bogăția laptelui în unt, când pielea de pe corp e unsuroasă, de asemenea și de pe uger.

După toate analizele chimice, laptele cuprinde 86½% grame apă, restul până la sută este socotit 13 grame părți organice, și 5 grame, părți minerale sau săruri.

Greutatea unui litru de lapte, începe dela 1,020 grame, până la 1,034 grame.

(„Albina”)

Gh. Manolescu.

APEL.

(Onoratele Redacțiuni ale ziarelor române sunt rugate a reproduce acest »Apel«.)

Subscrisul voind a aduna toate anecdotele istorice, referitoare la poporul românesc, pentru a le scoate apoi în volum imi eau voie prin aceasta a ruga On. public românesc a-mi da mâna de ajutor, comuni-

cându-mi ori ce fel de anecdote istorice cunoscută lui.

O seamă de anecdote istorice le-am adunat deja în decurs de mai mulți ani, doresc însă completarea numărului lor. Scopul este ca din aceste anecdote să se cunoască psihologia poporului românesc din toate epocile istorice.

Comunicațiunile binevoitoare sunt a se trimite la adresa:

Michail Gaspar
diacon în Lugoj.

Serate de-ale meseriașilor români.

Sedința literară a 8-a, ținută Joi la 25 August n., în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, prilegiu i-a dat presidentului Reuniunii noastre dlui Vic. Tordășeanu, a ne întreținea cu planurile urmărite de guvernul țerei, relative la ridicarea meseriilor. Anul rău ce amenință cu foamete mii, de guri și care a lipsit mii de brațe, muncitoare de lucru, ansă a dat celor chemați de a contempla asupra căilor și mijloacelor, cari folosite cel puțin pentru viitor și în casuri analoge, să ne scape de perirea sigură. În țeri per eminențiam agricole, cum e și patria noastră, dacă munca economului, fie, dintr'o cauză, fie dintr'alta, nimicită este nimicite sunt și toate izvoarele lui de câștig. În asemenea țeri, constatată este că între altele industria și meseriile trebuie păstrate, încurajate și perfecționate și aceasta și pentru faptul, că ele pe lângă că sunt factor însemnat în organizația socială, își au rostul lor și în statele cele mai înaintate în agricultură. În astfel de țeri lucrul de căpetenie este a da meseriilor o dezvoltare cât mai artistică, în care scop neapărat este ca meseriașul să fie înzestrat cu pricepere și destoinicie, aceste însemnate recerinte la ținerea concurenței. Și în țara noastră se lucrează de un timp încoace, de bună seamă urmându-se exemplor date de țerile mai înaintate, la completarea cunoștințelor măiestriilor și în consecuență și la înbunătățirea produselor lor.

În această direcțiune guvernul intenționează a transforma muzeul tehnologic din Budapesta într'o centrală, în care să se găsească o expoziție permanentă de modelele cele mai frumoase și solide, ear' în orașele cu școli de arte și meserii cum este Clujul, M. Oșorheiul și Timișoara, se vor face și ele asemenea muzee. În aceste expoziții, pe lângă modele se vor găsi și mașinele și în unele trebuitoare industriei mici, arătându-se în acelaș timp și modul lor de a

FOIȘOARA

Amintiri din anul 1866

de Ioan Mihaiu, proprietar în Orăștie.
(Urmare) (7)

În câteva minute ajunserem la marginea pădurii și luarăm direcțiunea pe o vale cam de 10—17 metri lală, de-alungul căreia să întindea de ambe părțile o pădure tineră de stejar — tufoasă și greu de străbătut.

O privesc înțigzitoare ne presenta valea aceasta! Cât puteai pătrunde cu ochii nu vedeai alt-ceva, decât cadavrele de ale vânătorilor noștri; avea aspectul unei holde secerate, a cărei snopini sunt răsturnați de vânt în toate părțile. La mulți din aceștia mai observai câte o mișcare lină și măritură abia de auzit.

După-ce făcusem vr'o câteva sute de pași pe valea aceea deodată apare înaintea noastră o trupă prusacă eșind din tufărie și deschizând un foc violent asupra noastră. Pe comandantul Batalionului — vice-colonelul Pistori care mergea călare în fruntea batalionului, l' luaseră cu deosebire la țintă, căci bucățile din mantaua lui rupte de gloanțe bureau în toate părțile; nu trecu mult și

vedem pe vice-colonelul cu cal cu tot răsurnându-se la pământ, doi feciori îi sar în ajutoriu și l' ridică de pe calul ce mai făcea încercări de a se ridică dela pământ; vice-colonelul era neatins, pe când calul lovit de mai multe gloanțe șiroaie de sânge curgea din pieptul și grumazul lui.

Feciorii noștri răspund și ei cu focuri de pușcă, dar' vedeau și simțiau superioritatea puștelor prusace, căci aceștia deși mai puțin la număr, totuși susțineau un foc de țipărea că vine dela un regiment întreg. Spre a pune capăt iregaliității acesteia, comandantul dă signalul de asalt cu baioneta. Un »ura« puternic eșit din o mie de pepturi fu răspuns la aceasta comandă. Ca cu curagiu nebunesc să aruncă acum feciorii noștri asupra inamicului arzând de dorința de a să măsura odată d'aproape cu el. Inimicului care cunoștea în deajuns tactica noastră, îi conveneau asemenea asalturi, fiindcă de-oparte nu era expus gloanțelor noastre ținând feciorii pușca la brațiu, eară de altă parte tocurile lor arare-ori și greșeau ținta, trăgând în șirurile închegate ale noastre.

Cu toate acestea inamicul nu așteaptă sosirea noastră, fără la o apropiere vr'o 100 pași făcu front napoi și dispăru prin frunzișul pădurii fără a înceta cu focul din puștile sale. L'am urmărit prin pădure încă ca un

pătrariu de oară, când fără veste suntem surprinși de considerabile forțe inimice și din 2 părți atacați. Inimicul după-ce primi succursuri dela trupele prințului de coroană prusac, acărui divisiuni abia acum sosiau pe câmpul de luptă, luă earași ofensiva. Comandantul nostru văzând cum se prăbușesc cu grămada feciorii și chiar și mai mulți oficeri loviți de gloanțele inamicului și că față de numărul inimic și rezistență e absolut imposibilă, ba încă chiar și linia de retragere ne este periclitată, — dă signalul de retragere.

Retragerea aceasta făcându-se prin locurile de pădure cu tufișuri greu de străbătut, urmarea a fost, că ori-ce legătură tactică a batalionului era disolvată succedându-i dușmanului pe lângă numereasele periclitări ce ne-a cauzat, a face prizonieri 1 oficer și 42 feciori de ai noștri.

Să făcu-se 1½ oară d. a. când eșirăm din pădure asupra căreia artileria corpului nostru deschise un foc nimicitoriu; din ploaia de gloanțe ce veneau d'acolo ara evident, că dușmanul sosise deja la marginea pădurii. Sub scutul artileriei noastre continuarm retragerea și în curând ne împreunarm cu celelalte 2 batalioane ale regimentului. Aci să afla și comandantul corpului nostru, carele în urma unei răniri la frunte, purta o legătură albă la cap.

Pe timpul acesta lupta decurgea pe toată linia cu cea mai mare înverșunare și fiind terenul un loc deschis și puțin peziș spre ost, puteai observa spre sud-vest pe mari îndepărtări atacurile ce să făceau și dintr'o parte și din alta; cu deosebire erau grandioase atacurile cavaleriei, care le executa cu iuțală de fulger și produceau un fremăt și zgomat asurzitoriu.

După-ce regimentele desorganizate în urma luptelor din pădure, să puseră în ordine, acum nu se mai vedeau marile periclitări ce le-am suferit; din multe companii mai ales a regimentelor ce luaseră parte la sângeroasele atacuri din pădure, lipseau aproape jumătate feciorii. Mai mult suferiseră brigada Generalului Saffran și Württemberg.

Comandantul corpului nostru luase deja dispoziții pentru noia ordine de luptă, dar' în curând se convinsă că o opunere e absolut imposibilă față de masele acelea de trupe inimice ale prințului de coroană, cari să răversau peste câmpul de luptă și încercau prin o manervă de înconjur a ne tăia retragerea. Nu mai puțin și artileria, care susținu până acum focul și împedea cu succes avansarea dușmanului, era pe sfârșite cu muniția sa.

Trecuseră 2 ore d. a. când comandantul nostru dete ordin de retragere, singura posibilitate de a scăpa de o catastrofă.

funcționa. Se vor numi din partea ocăr-muirii profesori ambulanti atât pentru măestri, cât și pentru calfe. In scopul perfecționării calfulor se vor aranja expoziții cu lucrări ceșite din mâinile lor. Se va pune un deosebit pond pe crearea de stipendii, ce se se dea calfelor pentru perfecționarea în străinătate. Cu scop de a ușura lupta meseriașilor, se va da deosebită încurajare societăților cooperative de meseriași spre a-și aduce materiile prime. Se vor crea centrale pentru fiecare breaslă, ear' pentru desfacerea mai cu ușurință a mărfii, se va organiza o prăvălie (hală de vânzare), toate ajutate cu subvenții din visteria statului și cu împrumuturi fără interese și replăibile în rate.

De bine facerile acestor așezăminte nisuița noastră trebuie să fie ca și noi să fim împărțâșiți și vom și fi, dacă umăr la umăr vom pune cu toții, dacă ne vom cinsti meseria, dacă vom lucra neobosiți și cu însuflețirea recerută oricărei trebi bune.

Acestea premerse dl president bineventează numeroșii oaspeți și între acestea pe d-șoara Olga Stoianovici, originară din București și elevă a școlii de pictură din München; pe dl Magdu, funcționar de bancă în Arad, pe dl Ignațiu Moldovan, măestru pantofari, care mutându-se din Budapesta, și-a deschis etablimentul în Sibiu.

Micul dar' drăgălașul program al seratei a fost următorul: d-șoara Alexandrina Baci, plină de veselie și cu multă însuflețire ne-a predat nu se poate mai frumos poezia »Mircea și solii« de Bolinteanu, sodalul măsar dl Ioan Popaiov, harnic în toate și deștept, a produs mult haz cu »Țiganul la împărțâșit«, de Speranță; de tot îmbucurător progres am constatat la dl Laurențiu Boldor, sodal măsar care a fost la înălțimea chemării în poezia »Eroii dela Plevna« de Alexandri; frumos și cu sentiment ne-a predat d-șoara Maria Avrigean, poezia »Daniil sihastrul« de Bolinteanu; bun talent oratoric am descoperit în sodalul lăcătuș Petru Pop, predându-ne cu mult haz poezia »Țiganul în grădină« de x. sodalul măsar dl Simion Luca, ca începător a predat bine poezia »Imnul lui Ștefan-cel-mare« de Alexandri, drăguță și neintrecută a fost d-șoara Alexandrina Baci, care urcând din nou podiul, ne-a predat frumos »Păstrarea« de A. Pan; d-șoara Eugenia Grecu, profesoară în Bacău, a ținut, ca în toți anii în lunile de ferii, veselie se ne procure cu mai multe arii executate cu multă desteritate la pianul Reuniunii.

Făcându-se ca de obicei sortare cărților, din 119 persoane prezente no-

rocoase au fost a primi câte o carte folositoare, 17 persoane.

Sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul Reuniunii, dl I. Apolzan, ne-au reogândat afacerile de interes generalul industrial și meserieșesc, petrecute în cursul lunii August.

»Stejar«

NOUȚĂȚI

AVIS

La Redacția noastră se află bilite cu prețuri scăzute pentru călătoria la Timișoara, din 15—30 Septembrie — încolo și înapoi — pe zeama membrilor Asociațiunii.

Adunarea gen. a Reuniunii notarilor comunal și cercuali. Dl. Dionisie Popovici, pres. Reuniunii, ne comunică programul cu 23 puncte a Reuniunii notarilor din comitatul »Hunedoarei«, care se va ținea Duminecă, 18 Septembrie a. c. în opidul Brad, la 10 ore, în Hotelul »Calea ferată«.

Serviciul militar de doi ani. Tot mai tare ne apropiem de o recerintă atât de dorită de cetățenii țării noastre. Să vorbește că Ministrul de războiu s'a făcut cunoscut Maiestății Sale proiectul d. spre serviciul activ de doi ani. Acest proiect va fi supus desbaterei dietei austriace. Acesteia va urma apoi și desbaterea în dieta ungurească.

Furt cu spargere. In comuna Bozes, pretura Giagului, se află de câteva zile niște neguțatori din Bosnia, cari cumpără prune pentru fert de vinars. De când au venit acolo au ridicat prețul prunelor dele 20 cr. la 60 cr. pentru măsura de 20 litre. Concurneța aceasta era spre binele locuitorilor din prej. Vineri noaptea spre Sămbăta 9—10 l. c. făptuitori necunoscuți sparseră zidul locuinții acestora și le furară lada cu bani și cărțile. Paguba face 20 mii floreni. Neguțatorii erau încuativți la Mihailă, cărcămar și neguțator în Bozes.

A-a vor fi păgubiți și locuitorii, ne mai având concurenți la prune. — Făptuitorii sunt urmăriți. — La unii din iei s'au aflat marfă din alt furt de mai înainte.

Fundațiunea lui Gozdu. Reprezentanta fundațiunii lui E. Gozdu întrunită Duminecă în 28 l. tr. In Sibiu și-a terminat afacerile Mercuri. Inainte de toate a costatat că din stipendiștii vechi în anul școlar expirat au obținut diploma de doctor: a) *n idrepturi 10*, b) *in medicină 2*, c) *in științele politice 1*, — în total 13. Au absolvat studiile: d) studenții la filosofie 2, e) la politechnă 2, f) la montanică și silvicultură 3, g) la cursul administrativ pentru notari 1, h) la școlile medii 4, i) la școlile de cadeți 8; au

terminat deci studiile 33. După acestea: 1, S'au votat ajutoare pentru 37 rigorosanti vechi și noi în sumă de 21.532 cor. 2. Stipendii pentru studenți la drepturi vechi 37 în sumă de 19.350 cor., noi 12 în sumă de 6.400 cor., pentru studenți la medicină, vechi 11, 6.700 cor., noi 3, 1.500 cor., la filosofie, vechi 9, 6.400 cor., noi 2, 1.000, cor. la politechnică, vechi 4, 2.900 cor., noi 1, 500 cor., la academia comercială, vechi 1, 800 cor., noi 2, 800 cor., la silvicultură 1 nou 500 cor., la agronomie 2 vechi 800 cor., la farmacie, vechi 1, 400 cor., nou 1, 400 cor., la școala superioară pentru veterinari, nou 1, 500 cor., la școala de cadeți, vechi 5, 2000 cor., noi 9, 3600 cor., la școlile medii, vechi 6, 1880 cor., 7, 2400. La olaltă 152 stipendiști.

Notar pușcat. Ștefan Cădar, notar cercual în Ciugud. com. Alba-Inferioară, după cum cetim în foile din capitală, a fost împușcat prin fereastră în scara de 9 spre 10 l. c. Bietul notar ședea la masa de scris când se auzi de-odată o detunetură de pușcă. Glonțul l'a nimerit în piept și i-a sfredelit plumănil. — Că să rămână în viață nu este nici o nădejde.

Protopop reformat defraudant. Zsigmond Sándor, protopop reformat lângă Debrezen, însuși a recunoscut că a mâncat din banii tractului 36 mii coroane. Pe lângă defraudare a comis și falsificarea de documente.

Contra scumpetei carnei. In vremea veche așa sunau legile, ca pitarii, măcelarii și alți meseriași, cari scumpeau produsul muncii lor pentru-ca se belească poporația și așa bătuită de foamete, — se fie închiși și bătuti ca cei mai răufăcători de rele. In ziua de azi nu mai sunt astfel de legi. Humanistii au scos din legi astfel de pedepșiri, uitându-și însă se scoată din unii meseriași poșta lăcomiei. In Arad carnea și acum, după-ce vitele s'au ieșit pănă dincolo, e tot așa de scumpă ca și înainte cu 5, cu 10 luni. Veterinarul Kellner sătul de lăcomia măcelarilor a propus ca orașul să deschidă o meseriniță și se dee carnea cu prețul cel mai mic posibil. Propunerea zilele acestea va ajunge la desbatere și se va și primi, dacă măcelarii din Arad nu vor imita pe cei din alte orașe unde s'au făcut astfel de propuneri și unde lăcomia măcelarilor a dispărut cu iușeala fulgerului. Astfel de propuneri n'ar strica se se facă și în represnanțele altor orașe și mai ales în centrale românești, pe unde poporația cea săracă e cea românească și care suferă mai tare pe urma scumpetei de carne. In fiecare oraș avem câte un reprezentant comunal, ba pe alocurea avem și mai mulți dintre cari unii de tot sfătoși, ba gata se turbe de mânia (in coloanele de ziar) pentru nu știm ce »ilegalități«. De ce nu au mila de săracul popor și de ce nu fac, ca el să nu mai fie stors de cei lăcomi? In Arad, Lugoj, Timișoara, Sibiu, Brașov etc. peste

tot locul măcelarii vënd carnea cu prețuri pierate. E trist de tot, că nu se pune capet lăcomiei atât de mari și și mai trist, că cei chemați să se intereseze de soarta celor pe cari ii »represintă«, se plâng de scumpete și — tac ca vitele cele din meseriniță.

Sz. 10550/1904 tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDTMÉNY KIVONAT

A hátszegi kir. jbiróság mint tjkvi hatóság Dr. Aurel Muntean ügyvéd ohajtatónak Mihailon Iosif vhajtást szenvedő elleni vhajtási ügyében közhirre teszi, hogy vhajtatonak 60 kor. 80 fill. tőke 33 kor. 60 fill eddegi megállapított per és vhajtási valamint a jelenlegi 14 kor. és még felmerülő költéségek iránti ugy a csatlakozottnak kimondott Romosan llesnek 161 kor. 92 fill. tőke s jár. özv. Apáthy István-nénak 382 kor. 44. fill. s jár. iránti követeléseik kielégítése végett Mihailon Iosif vhajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék a hátszegi kir. jbiróság területéhez tartozó Szacsal köségi 14 sz. tjkvben a † 8, 9, 12—14, 17, 18 hrsz. a. ingatlanit az u. o. 65 sz. tjkvben a † 1 rdsz. a. ingatlanból (1/2) felerész a jutalékát az u. o. 86 sz. tjkvben a † 1. resz. a. ingatlanból (1/3) egyharmad rész jutalékot rd.-számokénti részletekben az egyidejűleg kibocsátott árverési feltetelekben részleztet összesen 2103 kor. 60 fill. kikialtási árban az 1904. november hó 5-én d. e. 10 órakor Szacsal község előljárósága házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek esetleg kikialtási áron alól is elfogja adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikialtási árának 10% készpénzben, vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban, melynek névértéke 2/3 rész fogadtatik el csupán a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár felerészét az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másik felerészét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi kir. adóhivatal, mint birói letéptéztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítattni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tjkvi hatóság, ugyszintén Szacsal község előljárósága házánál, vagy a birói kiküldöttnél megtekinthetők.

A kir. jbiróság mint tjkvi hatóság. Hátszeg, 1904. augusztus hó 25-én.

Jóvián,
kir. járásbiró.

Tot pe timpul acesta li succese unei divisiuni inimice de gardă a străbate neobservată în centrul poziției armatei noastre la Sadova, folosindu-se de fumul pulberii de pușcă care asemenea unor nouri grei acoperă ținutul și împedeca ori-ce perspectivă. Apariția aceasta neașteptată a dușmanului aduse în confuzie coloanelor noastre din frontul liniei de lup'ă și acestea înc. pură a se retrage răpind cu sine și pe celelalte trupe din dosul lor; toate încordările nu mai folosiră spre a pune stavilă retragerii generale care pe la 2 1/2 ore d. a. se și începu pe toată linia.

Retragerea în uma atacurilor tot mai violente și cutezătoare a inamicului entusiasmat până la franezie de succesele neașteptate, devenea din ce în ce tot în mai mare disordine, iară cătră 4 oare d. a. degeneră în o fugă formată, întreg ținutul pe care se făcea retragerea era sămănat cu uniforme și armaturi, furgoane și tunuri răsturnate, roate de tunuri și cară rupte, cai fără stăpân alergând în fuga mare cu șeaua pe sub picioare. etc.

In aceasta confuzie care se generalisase mai peste toată armata, singură brava noastră artilerie făcea o escepțiune și mântul armata de-o nimicere totală, și ea își urmăretragerea în frga cea mai mare, dar căuta puncte acomodate pentru plassarea tunurilor

și d'aci și îndrepta focurile sale contra dușmanului ce era în călcăiele noastre, opăcindu-l pe un timp oare-care în inaintarea lui. In chipul și sub scutul acesta zeci de mii de ostași d'ai noștrii scăpară de captivitate sigură.

Era deja 7 ore seara când ajunsăram la fluviul Elba și trecurăm podul pe care încă de dimineața îl făcuseră pioneri noștrii. Aici primirăm porunca să veghiem asupra podului și să susținem ordinea la trecerea trupelor. In restimp de o oră au fost martor la scenele ce se petreceau la trecerea podului și in jurul acestuia.

LA FOTOGRAF

Ea-i fată de părinți bogați,
Crescută după lume:
Crăiasă printre fumurați
Ce'n laude gura... spune —
Și-o fac de îngâmfăți...

Din vremi părinții s'au purtat
S'o crească fată mare,
Tot bunul lor l'ar fi mâncat
Să n'aib'-asemănare
La chip și la purtat...

Și-i de'nțeles cum s'a 'ntemplat
De nu pricepe fata

Că toate Cel de Sus le-a dat,
Și-'n schimb drept o răsplată:
»E Domnul lăudat...!«

Ei hainele nici când nu-i plac,
Ba ceartă croitorii,
Cari cruce-și fac ca și de-un drac
De ea, ear' următorii
Să duc, neaflându-i leas...

Și lucrul nu-l pătrunde ea,
Doar' ea e tot cea veche:
Ce'n gândul ei așa credea
Că nici n'are păreche,
Atât se încredea...

Și știi pe unde ea trecea
Stătea lumea uimită,
Și-atât de bine li făcea:
Cu ochii că-i slăvită —
Ea — care se 'ntrecea...

Și-ajunge apoi de măritat,
Și ea că-i și frumoasă
Să duce odată la pozat
Gătită și pompoasă,
Precum ea s'a datat.

Și aici ca'n tot locul a spus,
Că ea e renumită...

Și astfel măestru s'a și pus
S'o facă nesmintită,
Indată ce s'a dus.

Puțină vreme a trecut,
Și chipurile gata
Ea le primește necerut,
Și-o roagă să-i dea plata
El care le-a făcut.

»Așa pocită nu sunt eu,
Precum m'arată chipul,
Ear' nasul meu — pe-un Dumnezeu
De loc nu-mi are tipul, —
Mă eartă, domnul meu...«

»Nu-i mare așa cum l'ai luat
Domnia-Ta în poză;
C'o vorbă toată m'ai stricat:
Ai vestejit o roză,
Pe toți ce-a încântat...!«

— Eu am avut când am lucrat —
Răspunde fotograful —
Mai mare chip ca cel pozat;
De vină-i însuși — nasul:
De-atât l'am micșorat...!

Moteancă.

AVIS

Subscrisul fac cunoscut, că vând din mână liberă casele de sub nr.ii. conscrip: 11, 13 și 15, aflătoare în Orăștie, strada Cetății, lângă bisericile: reformată și luterană. Loc foarte potrivit pentru ospetărie, unde și până acum a fost magazinul de bere.

Deslușiri se dau la subscrisul și la Redacția »Activității«.

Romoșel, la 15 Septembrie 1904.

1-2

Avram Nasta,
primar comunal.

„DACIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

P. I.

Avem onoare a vă aduce la cunostință, că am transformat isvorul și am aplicat un expert la manipulare, prin ce apa noastră s'a îmbunătățit și este cu mult mai plăcută ca până acum. La dorința vechilor mușterii și consumenți i-am redat numele vechiu de:

Apă minerală din Șoimușul-Murășan.

ANALISA CHEMICĂ

	in 1000 grame apă	
Calcium hydrocarbonat	1.0542	, ,
Magnesium hydrocarbonat	0.3497	, ,
Calcium sulfat	0.2316	, ,
Natrium hydrocarbonat	0.1705	, ,
Ferum hydrocarbonat	0.0390	, ,
Kalium chlorid	0.0520	, ,
Mangan hydrocarbonat	0.0154	, ,
Kalium hydrocarbonat	0.0094	, ,
Lithium hydrocarbonat	0.0019	, ,
Silicium dioxid	0.0096	, ,
Suma substanțelor solide	1.9333	grame apă
Acid carbonic liber	2.3953	, ,
Volumul acidului carbonic liber	1214.6	c. c.

Precum dovedește aceasta analiza, „Isvorul din Șoimușul-Murășan“ (apă acra de Pauliș) e a se număra în grupa acelor ape acre pămênatoase, cari conțin fer. După caracterul seu chemic, format din cantitatea și proporția părților sale constitutive, isvorul acesta face parte din grupa apelor mai renumite. Are un prea plăcut gust și fiindcă conține deosebit mult acid carbonic — în privința căruia „Isvorul“ ocupă un loc între apele acre mai de frunte — prin limpezimea sa e o excelentă apă de beut. Pentru locuitorii părților lipsite de darul unei ape sănătoase: apa „Isvorului“ e de neprețuit. Din compoziția potrivită a apei se poate deduce, că și pentru praxa medicală va fi un factor important.

Conform actului alăturat, apa trimisă spre analizare s'a scos și sigilat în fața artistiei comunale.

Budapesta, la 3 Martie 1903.

Dr. Hankó Vilmos, m. p.,

(L. S.)

profesor de chimie la școala reală superioară de stat a cercului
II-lea din B.-Pesta, membru al academiei maghiare de științe.

Institutul nostru a îngrijit, ca aceasta apă distinsă și răcoritoare, care beută curată, cu vin ori sirup este tot asemenea de excelentă să fie pusă la dispoziția onoratului public și anume cu un preț foarte ieftin:

a) 1 ladă cu 25 sticle de 1 ltr. franco gara Deva Cor. 6.25
b) 1 „ „ 50 „ „ 1 „ „ „ „ 14.50
c) 1 ladă cu 25 sticle de 1/2 ltr. franco gara Deva Cor. 5.50
d) 1 „ „ 50 „ „ 1/2 „ „ „ „ 13.—

la retrimiteră ambalagiului (ladă, sticlă și tioc franco gara Deva) se restituie

ad: a) . . . . . Cor. 4.50	ad: c) . . . . . Cor. 4.—
b) . . . . . „ 11.—	d) . . . . . „ 10.—

Comandele, plățile și reclamele se fac la adresa:

„Intreprinderea de apă minerală M.-Șoimuș“ în Deva

Până acum am introdus apa în următoarele localități și am instituit depozite, și anume în:

- 1) Deva, ... la întreprindere însași;
- 2) Orăștie, ... « Gustav Zobel;
- 3) Sas-Sebeș, ... « George Pop;
- 4) Alba-Iulia . . . . . « Salamon Löwi;
- 5) Abrud . . . . . « Absolon Faur;
- 6) Cluj . . . . . « Haraszthy Jenő;
- 7) Caransebeș . . . . . « „Severineana“, inst. comercial;
- 8) Gross . . . . . « Maxim Pop;
- 9) Lipova . . . . . « Grossman Miksa;
- 10) Arad . . . . . « Hartmann Samu

Stăruința noastră este a introduce aceasta apă în țeara întregă în cel mai scurt timp.

Ca întreprindere atât de folositoare, apelăm la binevoitorul sprijin obștesc, rugându-vă a ne onora cu comande cât de multe.

Orăștie, Septembrie 1904.

„Dacia“
institut de credit și economii soc. pe acții.

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește

Asigurări de viață pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual Coroane: 32.000.000.— Dividende solvite Cor.: 170.000.000.—

Avere proprie: 260.000.000.— Despăgubiri de viață: 520.000.000.—

Agentura generală pentru Transilvania: Cluj, Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filială pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos Nr. 4 în palatul Standard (Casa proprie).

30—50 Centrala generală: Edimburg (Anglia).

„DACIA“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6 %.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arîndează și exarîndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

in Orăștie Szászváros.

Opuri —
Bilete de log. —
Broșuri —
Circularare —
Bil. de vizită —
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist. —
Placate —
Ord. de dans —
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent. —
Anunțuri —
Registre —
Imprimate —
Couverte —
Bilete de cun. —
Etc. etc. etc.

Există deja de 15 ani și este pro-
vezută cu tot felul de material
necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce co-
mande repede și cu prețuri mode-
rate, se îngrijește totodată ca toate
acelea să fie estetic lucrate și
fără erori.

Până de prezent se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateța cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.